

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК УКРАЇНИ
ІНСТИТУТ ГІДРОБІОЛОГІЇ

ГУЛЕЙКОВА
Людмила Володимирівна

УДК (591.524.12:574.5) (282.247.324)

**СТРУКТУРНА ХАРАКТЕРИСТИКА ТА ЗАКОНОМІРНОСТІ
ФОРМУВАННЯ ЗООПЛАНКТОНУ РІЧКОВОЇ СИСТЕМИ ДЕСНИ**

03.00.17 – гідробіологія

АВТОРЕФЕРАТ
дисертації на здобуття наукового ступеня
кандидата біологічних наук

Київ – 2006

Анотація

Гулейкова Л.В. Структурна характеристика та закономірності формування зоопланктону річкової системи Десни. – Рукопис.

Дисертація на здобуття наукового ступеня кандидата біологічних наук зі спеціальності 03.00.17 – гідробіологія. Інститут гідробіології НАН України, Київ, 2006.

Дисертація присвячена вивченню структури зоопланктонних угруповань річкової системи Десни (найбільшої лівобережної притоки Дніпра) за 1986–2004 рр. Визначено видовий склад зоопланктону Десни, основних її приток та заплавних водойм, що налічує 317 видів, серед яких: Rotatoria – 193 види, Cladocera – 77, Copepoda – 46 видів, а також велігери молюска Dreissena. Встановлено характер формування видової структури та показників кількісного розвитку. Визначено основні ценотичні комплекси зоопланктонних угруповань Десни. Проведено аналіз екологічної і трофічної структури зоопланктону ріки. На підставі узагальнених багаторічних досліджень встановлено загальні закономірності формування зоопланктону Десни (великої рівнинної ріки з природною морфометричною будовою). Розроблено типізацію заплавних водойм відносно їх стадій сукцесії та досліджено їх планктофауну. Вивчено вплив заплавних водойм та основних приток на формування зоопланктону основного русла. На основі вивчення багаторічної динаміки видового складу, кількісних показників, сапробіологічної характеристики зоопланктону, дана комплексна оцінка сучасного екологічного стану Десни.

Ключові слова: зоопланктон, угруповання, структурна характеристика, р. Десна, річкова система.

Анотация

Гулейкова Л.В. Структурная характеристика и закономерности формирования зоопланктона речной системы Десны. – Рукопись.

Диссертация на соискание ученой степени кандидата биологических наук по специальности 03.00.17 – гидробиология. Институт гидробиологии НАН Украины, Киев, 2006.

Диссертация посвящена изучению структуры зоопланктонных сообществ речной системы Десны (наибольшего левобережного притока Днепра) за 1986–

2004 г. Определен видовой состав зоопланктона Десны, основных ее притоков и пойменных водоемов, который насчитывает 317 видов, среди которых: Rotatoria – 193 вида, Cladocera – 77, Copepoda – 46 видов, а также велигери моллюска Dreissena. Установлен характер формирования видовой структуры и показателей количественного развития. Определены основные ценоотические комплексы зоопланктонных сообществ Десны. Проведен анализ экологической и трофической структуры зоопланктона реки. На основе обобщенных многолетних исследований установлены общие закономерности формирования зоопланктона Десны (крупной равнинной реки с естественным морфометрическим строением). Разработана типизация пойменных водоемов относительно стадий сукцессии и исследована их планктофауна. Изучено влияние пойменных водоемов и основных притоков на формирование зоопланктона основного русла.

На основе изучения многолетней динамики видового состава, количественных показателей, сапробиологической характеристики зоопланктона, с использованием рекомендаций Водной Рамочной Директивы ЕС, дана комплексная оценка современного экологического состояния Десны.

Ключевые слова: зоопланктон, сообщества, структурная характеристика, р. Десна, речная система.

Abstract

Guleykova L.V. – Structural characteristic and development patterns of zooplankton of Desna river system. Manuscript.

Thesis for the degree of Candidate of Biological sciences by speciality 03.00.17 – hydrobiology. Institute of Hydrobiology National Academy of Sciences of Ukraine, Kyiv, 2006.

Thesis consider with investigation of zooplankton communities structure of Desna river system during 1986–2004. Desna is the biggest left tributary of the Dnieper. Species composition of the main stream, some tributaries and flood plain water bodies, species list includes 317 species, among them Rotatoria – 193, Cladocera – 77, Copepoda – 46, and also Dreissena mussel veligers. Peculiarities of species structure and quantitative indices formation have been stated. Main coenotic complexes of Desna river zooplankton communities have been identified. Analysis of ecologic and trophic structure of zooplankton has been carried out. On the basis of generalized many years investigations general regularities of zooplankton formation in Desna as an example of big plain river with natural morphometric character. Flood plain water bodies with different succession stages were distinguished and their planktophauna was investigated. Influence of flood plain water bodies and main tributaries on the zooplankton of main stream formation was studied. On the basis of the many years dynamics of species composition, quantitative indices, saprobiological characteristic of zooplankton, assessment of Desna river the modern ecological status has been one.

Key words: zooplankton, communities, structural characteristic, Desna river, river system.